

Ako Matelkova vláda stratila babráctvom miliardu, ľudské životy, krachujúce firmy a šancu na návrat do normálu

- CZ24 News | 12. února 2021

SLOVENSKO: „Nekradnúť“ nestačí. Babráctvo vlády má fatálnejšie následky, ako detinská fráza, ktorej sa aj tak veriť nedá. Odložme bokom prestrelku o slovíčka medzi Remišovou a Ďuriš Nicholsonovou. Faktom je jedno: Slovensko prišlo neschopnosťou vlády o viac ako miliardu eur, ktorú v tomto najťažšom čase mohlo použiť na pomoc firmám, ľuďom a boju proti COVIDu. Táto miliarda nám ostala v inom európskom programe, a ten s najväčšou pravdepodobnosťou nebudeme schopní stihnúť vyčerpať - a teda o ňu naozaj prideme aj celkovo. Bez veľkej nadsázky možno zhrnúť: Babráctvo nás pripravuje o prácu a živobytie. Babráctvo nás oberá o možnosť návratu k normálnemu životu. Babráctvo dnes dokonca aj zabíja.

Kauzu odpálila v pondelok europoslankyňa Lucia Ďuriš Nicholsonová tlačovkou, v ktorej zjednodušeným slovníkom tvrdila, že Slovensko prišlo z európskych fondov o jednu miliardu eur. Svoje tvrdenia opierala o zdroje z prostredia Európskej komisie, ktoré sa údajne sťažovali na postup Slovenska pri čerpaní európskej pomoci.

Šlo o to, že toľko očakávaná pomoc z Európskej únie na začiatku pandémie prichádzala len veľmi opatrne. Jedným z mocných nástrojov však bolo výnimočné povolenie Únie presúvať účelovo viazané

peniaze medzi programami európskych fondov. **Toto výnimočné povolenie však platilo len pre uskutočnenie presunov v roku 2020. A to je presne problém, prečo sme túto možnosť a tieto peniaze - vďaka babráctvu vlády - dnes už nenávratne stratili.**

V praxi to funguje tak, že EÚ na obvykle 7-ročné obdobie vytvorí niekoľko programov na rozvoj jednotlivých krajín a priradí k nim sumy peňazí. Tú má štát v danom programe cez projekty rozdať žiadateľom, ktorí uspejú vo výzvach. Ide samozrejme o náročné byrokratické procesy, ktorých výsledkom v celej doterajšej histórii Slovenska bolo vytváranie prebytkov – teda [nevyčerpaných miliónov a miliárd eur z európskych fondov](#). Boli to peniaze mimo štátneho rozpočtu – sumy peňazí, ktoré nám zasielala Únia a keď ich nevyčerpáme, posielame jej ich naspäť. Taká je naša historická skúsenosť.

Aby toho nebolo málo – Únia ohlásila na najbližšie roky navýšenú podporu štátom v tzv. [Pláne obnovy](#). To bude predstavovať ešte väčší hlavýbôľ spracovania objemu peňazí, ktoré bude treba správne, hospodárne a efektívne v najbližších rokoch čerpať na podporu ekonomiky po skončení koronakrízy. Jedným slovom: Peňazí bude toľko, až nás naozaj v budúcnosti čaká problém, nielen aby sme Slovensku nimi naozaj pomohli, ale ich aj stihli správne a oprávnene načerpať bez toho, aby sme ich vracali naspäť Únii.

V takomto prostredí vznikla v Európskom fonde regionálneho rozvoja situácia (EFRR) s veľkým prebytkom peňazí, ktorých riadne vyčerpanie je viac ako reálne ohrozené. **Práve presun z tohto programu do iného programu, s ktorým Ministerstvo práce operuje pri balíčkoch pomoci pracujúcim a podnikateľom, je v tomto probléme kľúčový.** Ako uvádza ekonomická časť Denníka N EFRR dostalo na 7-ročný rozpočtový plán k dispozícii 7 miliárd eur a z nich sme za posledných 6 rokov dokázali minúť iba 2 miliardy (!) – zvyšných 5 miliárd eur v ňom zostalo a z nich sme jednu miliardu mohli v kríze použiť na pomoc ľuďom a zamestnávateľom presunom do programu, ktorý túto pomoc zastrešuje. Podľa informácií, ktoré zazneli v utorok v rozhovore Rádia Expres s Veronikou Remišovou – [minimálne 1,7 miliardy eur v tomto programe bolo úplne voľných – teda nezazmluvnených](#).

Základ Remišovej obrany spočíva vo fakte, že ešte na jar sa jej podarilo uvoľniť z iných programov na účely pomoci 1,1 miliardy eur. To, že z ďalších nezazmluvnených 1,7 miliárd uvoľnili iba niečo cez 100 miliónov eur prehadzuje na zodpovednosť svojím kolegom ministrom. Dokopy sme tak využili len 390 miliónov.

Presuny z operačných programov do prioritnej osi 3 – Zamestnanosť OP ĽZ podľa fondov (EÚ zdroje):

Operačný program	Kohézny fond	Európsky fond regionálneho rozvoja	Európsky sociálny fond	SPOLU
OP Integrovaná infraštruktúra	80 000 000	110 000 000		190 000 000
OP Kvalita životného prostredia	137 250 000			137 250 000
OP Efektívna verejná správa			26 972 787	26 972 787
Vnútná realokácia OP ĽZ			36 039 788	36 039 788
SPOLU	217 250 000	110 000 000	63 012 575	390 262 575

Zdroj tabulky

Remišová v uvedenom rozhovore, okrem kritiky postavenej na slovíčkarení s Ďuriš Nicholsonovou, chtiac nechtiac musela potvrdiť, že k tomuto fiasku skutočne došlo.

Zodpovednosť sa však snažila rozložiť na plecia viacerých ministrov, ktorí s časťami programu EFRR operujú (zdravotníctvo, školstvo, doprava a hospodárstvo). V tejto chvíli je azda úplne jedno, kto z nich má väčšie maslo na hlave. Jednotliví ministri jej vraj na žiadosti o uvoľnenie peňazí na presun do iného programu odpovedali tým, že peniaze budú potrebovať – teda, že ich naozaj vyčerpajú. Na druhej strane je tiež možné klásť si otázku, že ak Remišovej pre jej činnosť s eurofondami vzniklo novovytvorené ministerstvo, tak čo iné ako spoločnú koordináciu od nej teda bolo možné očakávať? Ukázalo sa tým teda v plnej nahote, ako je jej rezort v podstate zbytočný? **A ak videla žalostný stav doterajšieho čerpania a absurdnú nevôľu ministrov uvoľniť nezazmluvnené financie, prečo to teda nevyriešil premiér?** Ten istý človek, ktorý je neraz ochotný položiť pod gilotínu vládu podľa toho, či mu prejde alebo neprejde ďalšie plošné testovanie, ale stratená miliarda pre neho nebola dostatočne dôležitá téma?

Remišová sa na svojom profile bráni vyjadreniami Európskej komisie, ktorá však vyvracala iba zjednodušený slovník Lucie Ďuriš Nicholsonovej, ktorá prenesene hovorila o tom, že Slovensko stratilo v roku 2020 jednu miliardu eur. Slovensko o tieto peniaze v skutočnosti príde, až po uzavretí viacročného programového obdobia, pokiaľ ich nestihne v EFRR vyčerpať – na čo má, ako sme už vyššie písali, viac ako reálny nábeh. Ako dodáva aj portál Euractiv, ktorého článok na svoju obranu Remišová na svojom FB profile tiež zazdieľala: „Obava Ďuriš Nicholsonovej, že Slovensko príde v budúcnosti o peniaze, pretože nevyužilo flexibilitu na podporu zamestnanosti v čase krízy, je legitímna.“ Portál tiež dodáva, že ku kritike Remišovej sa v pondelok pridalo aj Ministerstvo práce, ktoré potvrdzuje, že ešte v lete žiadalo od Remišovej ďalšie presuny z európskych peňazí. Remišová dnes na túto odpovedá ministromi Krajniakovi, že sa mal obrátiť na svojho straníckeho kolegu ministra dopravy, ktorý jej financie odmietal uvoľniť.

Remišová sa v rozhovore s Braňom Závodským bránila ešte aj argumentom, že Slovensko bude po koronakríze potrebovať prostriedky z EFRR na rozbehnutie ekonomiky. Tento argument by mal validnosť v dvoch prípadoch: 1) Ak by sa prostriedky z neho skutočne stihli v krátkom období vo veľkom vyčerpať a 2) Ak by sme vynechali fakt, že v najbližších rokoch nás čaká finančná injekcia Plánu obnovy, ktorý bude už aj bez toho náročné dokázať vyčerpať. **Do tretice je ale predsa len rozdiel, či by sme peniaze do ekonomiky naliali práve dnes, keď prežívame najťažšie časy a hrozí, že skrachujú práve tie firmy, ktoré by vraj mali v budúcnosti priniesť oživenie, len ho neprinesú - lebo už jednoducho nebudú.**

Z poznania celej tejto situácie sa potom javí viac ako úsmevná požiadavka ministerky Remišovej na dementovanie informácie a ospravedlnenie. Fakt, že sa Sulík svojím koalíčným partnerom ospravedlnil za za vystúpenie europoslankyne už však skôr poukazuje na niečo celkom iné. Ďuriš Nicholsonová tým totiž otvorila Pandorinu skrinku pre celú vládnu koalíciu. Ďuriš Nicholsonová napriek tejto výčitke dodala, že sa ospravedlní až v momente, keď Slovensko EFRR peniaze, ktoré dnes nepresunulo, skutočne vyčerpá.

Pandorina skrinka - Čo z toho všetkého plynie?

Záverom možno zhrnúť, že sme kvôli nekompetentnosti vlády reálne premárnili možnosť naliať v týchto časoch vrámci pomocných balíčkov na podporu ekonomiky a zamestnanosti ďalšiu miliardu eur, ktorá by štátny rozpočet nestála ani jeden cent.

Ako by sa nám dnes tieto peniaze hodili? Napríklad už len tým, že by sme namiesto polovičatých pochybných testovacích opatrení, mali k dispozícii balík peňazí na plnohodnotné kompenzácie pre firmy a pracujúcich na realizáciu skutočného lockdownu, ktorý by zastavil dnes nezastaviteľné šírenie britskej mutácie.

Mali by sme k dispozícii balík peňazí, ktorý by skutočne ľuďom v tejto chvíli pomohol, odmenil vyčerpaných pracovníkov prvej línie, ale aj zabránil krachom ďalších subjektov.

Ale celkom na záver kľúčová otázka: Kolko životov by nezomrelo vyslovene zbytočne, ak by sme plnohodnotne kompenzovaný lockdown prijali vďaka tomuto balíku napríklad ešte v decembri? A mohli sme sa dnes vo februári napríklad už vraciat k normálnemu životu? Museli sme byť druhou najhoršou krajinou s úmrtnosťou na covid na milión obyvateľov na svete?

Vo vedení štátu dnes sedí vedľa vizážistu, bábkoherečka a v parlamente im sekunduje štartér mafiánov, o ktorom [spisy tajnej služby potvrdené ÚPN hovoria, že sa živil prevážaním heroínu](#). Kompetencie sme zverili niekoľkým plagiátorom, ktorí neboli schopní samostatne dosiahnuť viac ako stredoškolské vzdelanie. Vybrali by ste si takýchto ľudí za svojich kolegov, keby do vašej organizácie prišli na pracovný pohovor a zverili by ste im niečo seriózne na prácu? Prečo ich teda volíme, aby riadili niečo, na čo nemajú najmenšie predpoklady a ani len kapacity?

Nie že nekradnúť nestačí, ale babráctvo zabíja.

Autor: Alexander Riabov

Zdroj: <https://davdva.sk/>